

LO GERONÉS

SETMANARI DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona.	1 pesseta trimestre	
Fora.	1'25 id.	id.
Estranger.	1'50 id.	id.

Un número 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s remetin a la Redacció, se n donara compte en lo Setmanari.

Any 5.ⁿ

Diumenge 3 de Juliol de 1898

Núm. 220.

SOBRE LA PAU

D' ensá que la «Unió Catalanista» va dirigir al país son darrer manifest en favor de la pau, aquesta idea ha fet molt de camí.

S' han dirigit al Govern demanant la Societat Econòmica d' Amichs del País de Barcelona y la Cambra de Comers de la mateixa ciutat, ha expressat la seva opinió en idèntich sentit lo partit socialista, y s' han fet ressó d' aquest desitj importants periòdichs, entre 'ls quins no hi contem *El Nuevo Régimen*, orgue dels republicans federals espanyols, qu' ha tractat ab' elogi del manifest de la «Unió», perque com los catalanistas ja feya temps havia sentat sobre aquest punt lo seu criteri.

En cambi, s' han tirat sobre 'ls catalanistas per aquell acle, no 'ls patrioters y guerreros que ja n quedan poch, sino principalment los carlins y 'ls republicans unitaris.

Y s' comprén, tant los uns com los altres dels resultats de la guerra ho esperan tot; y com més pitjors sian aquestos resultats més prop consideran los uns y 'ls altres la consecució de les seves esperances.

Saben bé y ho han dit y ho repetexen cada die pera fer carrechs al Govern, que Espanya no estava preparada pera una guerra de la importancia de la que sosté; saben bé, ademés, que Espanya no té diners ni n troba pera poderla prolongar; saben bé, que 'ls elements de guerra moderns, ni les fortificacions no s' improvisan; saben bé, que l' heroisme y 'l valor individuals son en les guerres d' avuy die un factor insignificant; saben bé, que com més duri la guerra més desventajosa té d' esser la situació d' Espanya, més onerosa la pau qu' un die ó alire se veura obligada a demanar o acceptar; y, no obstant axò, voten y demanen la continuació de la guerra, se regiran y tractan de ridicularisar als qu' invocan la pau, y s' tenen, ells, per més patriotes que 'ls que volen evitar a la nació majors ruinas més mials y més desgracies.

Com més suffreixi, com més perdi la nació, major será, pensan ells, l' esclat d' indignació d' aquesta contra 'ls responsables de les seves desgracies, y 'ls responsables, pels carlins son los liberals, pels republicans unitaris son los monarquichs, y per uns y altres, de moment, los actuals institucions.

Que s' ensorri tot, diuhen, ab' tal de que cayguin les institucions y ab' elles s' enfonzin los partits de la restauració. No ha faltat periòdich de poble que ho expressa clar, axís, ab' tota ignocència—no s' pot pensar en fer la pau, mentres se mantingan en lo Govern los causants dels nostres desastres.—Los periòdichs de ciutat y de gran circulació, no ho diuhen clar perque tenen més mónita, pero tiran a lo mateix, y s' emparan com a pretext en l' honor nacional y s' volen presentar com als guardians d' aquest honor y 'ls gelosos de conservar lo prestigi dels encarregats de sostenir-lo, del exercit al quin avuy adulan y llepan perque 'l necessitan, perque sense ell no son ningú, sens perjudici de maltractarlo y escupirlo demá que s' ecregan poder prescindir-ne, com ho han fet altres vegades.

Es axò patriotisme? No es per ventura egoisme del més repugnant y asquerós, del més renyit ab' tota idea patriòtica?

Que 'ls carlins eridin y bufin, com *El Correo Español* contra 'l manifest de la «Unió Catalanista» res té donchs d' estrany, y menós encara quan en dit manifest, posantse la «Unió» en un terren ben ferm y axecantse sobre les mesquineses de les passions polítiques que més bullen y s' agitan, culpa de la postració d' Espanya y de la seva present debilitat, no exclusivament a les vigents institucions, sino també a les passades, a aquelles per quin retorn los carlins suspiren y que no sapigueren impedir ni la pèrdua de possessions qu' havian sigut d' Espanya, ni 'l desmembrament, que s' és més trist, del mateix territori peninsular. Portugal y Gibraltar los perdé Espanya governant los predecessors de Carlos VII, bé de la branca d' Austria, bé de la branca de Borbó.

No es veritat, no, que 'ls carlins se pogan presentar, com pretenen, com als sostenidors de la honra d' Espanya, ni com a garantia de la integritat del seu territori.

La debilitat d' Espanya, vé de lluny; vé dels qui varen

torse lo seu modo de ser tradicional; vé dels qui pera ferse ben veure dels monarques varen matar ó consentir que s matassen los drets y llibertats de les nacionalitats diferents que la constituïen; vé dels adoradors de la unitat política; vé dels que encara avuy aspiran a fer d' Espanya, no un Estat prosper lliure y progressiu, sino una monarquia militar per l' estil de Prussia, com no fa gayres dias deya En Mella; vé, per fi, del predomini en los governs, dels qui no contents de fer sentir a les nacionalitats espanyoles lo pes de la seva usurpada supremacia, entenien y aplicavan a les colonies la soberania de la metròpoli, com a un acaparament de tota la seva vida pública, política, administrativa, económica y judicial, y s' gaudien de les seves riqueses.

Aquestos y ningú més son los responsables de que no s' hagi volgut tractar a les colonies com a majors d' edat quan estavan ab' pau y quietut, y més tart quan han reclamat ab' les armes a la mà, los que, ab' pretext de l' honor nacional no han volgut accedir a cap demanda; aquestos son los responsables d' haverho volgut portar tot a sanch y a foch y després, quan s' han vist ab' aygua a coll, de haver demanat, no sabem si ab' detriment ó no de l' honor nacional que tant pregonan, lo concurs dels mateixos a qui havian insultat y despreciat pera repellar les intrusions d' un estrany; aquestos, per fi, son los responsables de la debilitat d' Espanya y de la seva falta de preparació pera la guerra, ja que l' han desangrada, l' han empobrida y li han contingut son pacífich progrés, ab' les seves revolucions, los seus pronunciaments, les seves guerres civils sempre per la ambició, per la cobdicia de domini y de poder.

Los que volém la pau, los que la demaném, ne tenim també d' orgull nacional, lo conreuhém també l' honor de la patria, pero 'l fem esglahó dels nostres ideals ni de les nostres particulars conveniencies. Perxó mani qui mani, caygui qui caygui, pugui qui pugui, que no serém pas los catalanistas, volém y demaném la pau per amor a la patria, y perque estém convensuts que com més aviat se fassi la pau més hi guanyara la nació: y l' honor d' aquesta no n pot palir, perque no es seva la culpa de que no estigui preparada pera la guerra, ni de que no tinga recursos ni elements pera sostenirla.

Podrán tenir les presents generacions la culpa d' haver permés lo desgovern y l' predomini dels principis que ns han portat allà hont som; pero les generacions del pervindre, que també son patria, merexen que 'ls estalviem en lo possible los mals dels quins son responsables los seus pares. Y pera estalviarli danys, y pera conservarlos los majors elements que pugan de restauració, es pera lo que som partidaris de la pau.

Aprengan les generacions que vingan en l' exemple de les nostres desgracies, treballin pera contenir la corrupció dels governants y dels governats, evitin la dilapidació de la fortuna pública, vetllin pera la defensa de la patria, no consentin la seva opressió ni pretengan oprimir als altres y hauran fet molt més que sos pares barallantse a carlins, y cristinos, a progressistes y madurs, a monarquichs y republicans, pera la llibertat, la dignitat, la honra y la integritat de la Patria.

PARLÉM CLAR

Hi ha gent y periòdichs que parlarlosi de la pau es parlarlosi del dimoni; no cal dir donchs com 'ls ha posat el manifest de la «Unió Catalanista»; desde *La Publicidad* fins al *Correo Español* y *La Voz de la Patria*, els gualdo y rojos de tots els camps han llenat l' anatema sobre 'l sacrilech que s' ha atrevit a parlar de pau y a posar en dubte que En Mac-Kinley té un tropell gros cada vegada que li diuhen que 'l «Terror» ha encés las calderas.

Això sí, rahons no 'ls hi n demanin; els uns els hi parlan de 'l Cid y En Polavieja, els altres d' En Castelar y En Weyler; lo demés igual; quatre llochs comuns, *mezclase el zétera*, etc., y velshiaqui un article demostrant la necessitat imperiosa de continuar la guerra fins a *la última peseta y la última gota de sangre*..... dels demés.

Peró si las rahons els escassejan, com ja hem dit, els atachs contra 'ls que no pensém com ells en aquesta qüestió els prodigan de tal manera que s' pot arribar a sospitar si darrera de l' indignació que 'ls hi ha causat la nostre *cobardia* hi ha alguna cosa més, l' apassionament contra 'l Catalanisme que comensa ja a fer nosa y que pensa, ajudant Deu, ferne cada dia més, als seus contraris.

Y vegin qui ho diria! els que més extremen las sevas censuras al catalanisme pel criteri exposat sobre la qüestió ab' els Estats Units son els carlins y els integristas; sembla estrany ¿veritat? perque precisament son dos partits que tenen en el seu programa l' autonomia regional y que, per lo tant, encare que en un punt determinat no pensin com nosaltres, deviam merexelsi sempre més atenció que 'ls demés partits, ab' quins, excepció dels federals, ni en aquet ni en cap altre punt coincidim. Donchs d' estrany això no n té res, perque el regionalisme d' aquesta gent es molt *sui generis*; un regionalisme que parla en castellá, que té mes elogis per Carlos V que per els *co-mumeros* y que fins parla de servey obligatori y monarquias militars: ab' això n' hi ha prou per comprendre que, en materias de regionalisme, aquets senyors professan sobre tot un principi, el de contradicció.

Pero anem al gra: aquesta gent al tractar de las tendencias pacíficas del Catalanisme, han seguit la seva mania de donar caràcter religiós a controversias y qüestions que res hi tenen que veure (mania que ja 'ls hi vé de temps y els hi ha valgut moltes vegades *suavis* repreensions dels prelats de l' Iglesia) y velshiaqui, que s' han posat la mitra de paper de diari que portan per estar per casa, s' han constituhit en Tribunal, han agafat al catalanisme, y giral d' leslantisme y masoneria que no s' hi pot tenir cara.

Donchs bé, com no ns sobra temps ni espay, dirém als senyors a qui tant malament han semblat las manifestacions de l' *Unió Catalanista*, suscritas per totas les agrupacions y periòdichs adherits a n' ella, y rebudas ab' agrado per tots els demés elements; y ja que ab' las censuras que ab' motiu del manifest en favor de la pau ens dirigexen hi barrejan acusacions mes ó menos embossadas contra la nostra ortodoxia; com si las dos cosas tinguessen alguna relació, lo següent:

Primer: que no coneixem cap dogma de l' Iglesia que parli de *la última peseta y la última gota de sangre*.

Segon: que si 'l pontificat ha manifestat alguna tendencia en l' actual conflicte ha sigut en sentit pacífich.

Tercer: que 'l criteri seguit pel Pontífice Pió IX en cas completament semblant al actual, va ser el que despren del següent fet. Quan l' entrada de les tropes de Victor Manuel a Roma y voyent el Papa l' impossibilitat de vencer, abandonat a les seves forces contra un enemich cent vegades més poderós, ordená al seu exercit que defensés la ciutat y s' batés ab' l' unich fi de ferho constar com a protesta y proba d' haver recorregut a tots els medis possibles per mantenir el seu dret, pero que no extremessen una resistencia impossible y suicida. No ns negarán, que si 'l cas es igual, la solució es ben diferenta de la que proposan aquets catòlics *netament espanyols* (1).

Finalment, farem una observació als qui retallant frases de periòdichs y conceptes de discursos y escrits, tractan de demostrar que 'l catalanisme professa aquets y aquets altres errors; el catalanisme es una Iglesia que no 't papa; ni n té, ni n vol, ni n necessita; es catalanista tothom que vol la regeneració de Catalunya, creyent que aquesta no pot venir sino ab' una autonomia franca y radical; per lo tant volguer atacar al catalanisme per las paraulas d' una persona, agrupació ó periòdich, per més que 'ls seus mèrits, travalls y condicions els hi hagin donat un lloch merecidament preeminent entre nosaltres, es donar basenadas al ayre.

(1) No ignorém (y ho fem constar a fi de prevenir tota objeció) que l' esmentat pontífice no acceptá cap classe de negociacions ni tractats y per lo tant no ten la pau de diu, pero sí de fet: el que Espanya la fes d' una ó altre manera es indi creat per nosaltres, lo objecte que hi busquem, d' evitar majors mals al país se conseguiria igualment.

no grava d' aquí endavant, sino que quasi 's duplicarà l' import del moment que passin los ports de 12'50 pessetes. Per exemple: un transport que costa 500 pessetes se gravà ara ab 15 pessetes d' impost y 1'50 pel 10 per 100 de recàrrech de guerra pesetes d' 11 de Juliol se gravarà ab 20 pessetes, més 8 dels recàrrechs transitori y de guerra que 's crean, de 20 per 100 cada un.

Tingué lloch lo dissapte passat en nostre Teatre l' estrenu de la comedia en tres actes *Don Gonzalo ó l' orgull del gach* original de don Albert de Sicilia Llanas, portantse al gach los actors molt bé, y especialment los germans Borrás; l' Enrich feu un *Nasi* de primera lo mateix en les escenes purament còmiques que en altres plenes de tendresa, com per exemple la penúltima de la obra; En Jaume un *Bialó* plé de vida, tot éll vritat. L' autor tingué de presentarse varies vegades al final dels actes segon y tercer.

La segona representació de *Lo Nuvi* fou la obra del diaumege, y lo dia de Sant Pere s' extrenà lo drama *Amor salvatge* del Sr. Echegaray, obra plena d' inverosimitats pero en la qual lo senyor Borrás (E.) fa aplaudirse, tant com diguent, fent magistralment lo personatge.

Avuy s' estrena *Mossen Janot*, de don Angel Guimerà, y la comedia de don Modest Urgell, *Un terrós de sucre*.

Està en ensaig lo drama *Politica y honra*, del Sr. Borrás, que 's posarà dimars en escena.

Ha contret matrimoni á Olot, lo llorejat poeta catalá Ramon Masifern ab la senyoreta donya Carolina Oliveiras. Sia la enhorabona y Deu los fassa bons casats.

— *El Eco de Guadalupe*, periòdich que 's publica á Alcañiz, en son número corresponent al dia 25 de Juny inseria un entusiasta article de sentiments fundament regionalista, en lo quin dona compte dels travalls fets y empresos en benefici de la comarca per la Junta Regional dels interessos del Baix Aragó, nombrada per aclamació en la Assamblea regionalista fà poch celebrada á Alcañiz, y promet entregar á sos lectors dels resultats que s' obtingan, dels quins se donarà rahó en la segona Assamblea que 's celebri, en la qual se presentaran los Estatuts de la Lliga regionalista del Baix Aragó á la discussió y aprobació dels assistents.

Un dels membres de dita Junta, D. Santiago Contel y Marqués, es lo qui ha enviat á *La Renaixensa* una hermosa carta d' adhesió al Manifest á favor de la pau dirigit al pais per la Unió Catalanista, que aquest periòdich publicá en son número del divendres.

— En lo plan general de carreteras del Estat en aquesta provincia se 'n inclou una que surtint de la de Gerona á Les Planes y passant per Canet d' Adri acabi á Sant Miquel de Campmajor al trobar la de Olot á Banyolas per Mieres.

També se 'n ha inclós un altre que unexi La Selva ab la de Roses á Cadaquers.

Y finalment para l' 13 d' Agost s' anuncia la subasta para la construcció d' un dels trossos de la de St. Feliu á Palamós y La Bisbal.

eran fets com una flor d' aloch mullada per la rosor del Novembre. Sos ulls grossos y serens expressavan una tristesa inesplicable. Jo 'm posí á plorar en sos brassos... mes no sabia pas per qué.

No podém entretenirnos més, — me digue á mitja veu — Y abdós sortirem de la casa y caminarem... caminarem... Recordo que no feya un alé de vent... Las fullas secas dels polls y carolinias, al despéndres de las brancas queyan á plom, com aucells morts. Ahont nos dirigiam per la ribera d' aquells torrents solitaris?

Las boscúrias s' anavan acostant... Entràrem en un bagueny ronech, ombradis, poblat de grossos suros vells y esparracats... Era la sureda vella de Montigalá, una sureda improductiva, que no s' havia carbonat, perque 'ls carrelatges haurian valgut més que la mercaderia. S' havia deixat que aquells arbres gegantins anessen morint per sa sahó y tal volta feya més d' un segle que malallejavan. Prou que la coneixia jo la sureda vella de Montigalá, paratge pavorós, ahont no havia sentit may reflar cap moixó, ni cantar cap llenyatayre. Allí l' ayre era humit y estava impregnat de fetors de resclohimet y floridura semblants á las que 's percebeixen en una cambra habitada per miserables.

La mare, á alguns passos de distancia de mí, caminava silenciosa vessant avall la montanya. Jo la seguía atontat, llambregant ab basarda aquells surassos caduchs, que cargolavan sobre mon cap sas brancas malgirbadas, cobertas d' una llarga molsa, blanca com los pels d' un jayo. Ralats molts d' ells arrán del sol pels ricarts, trepats pels corchs escorxats y escamisats á trossos; minats alguns per podriduras, que 'ls hi convertían lo cor en una massa groga y toba, que 's desfeya al més petit fregadís en una serradina impalpable com lo tabaco de pols; abonyegats altres per monstruosos tumors, que 's reventavan y regalimavan, formant en terra sinuosos xaragalls; aqueixos buydats per esborranchs espantosos; aquells esbelfats de dalt á baix y ab la meytat dels feixuchs membres cayguda á llurs peus; tots colossals, nafrats, estrenyinat y polsosos, presentavan un aspecte grandíós de desolació, que esferehía. Se diria que eran condemnats per Deu á un sofriment terrible sense gemegor ni esglay de cap mena.

¡Qué estensa, qué interminable era aquella sureda!... May m' ho havia semblat tant... Y la claror del dia anava minvant, com si 's desmayés la tarde part d' allá de la nuvolada. ¿Eram donchs á cap vespre?... Jo tenia intenció d' enrahonar, de dirigir alguna pregunta á la mare; mes la meva voluntat balba y esmaperduda no trobava 'l ressort secret que la comunica ab los sentits y, malgrat mos esforços, la veu no 's formava en ma gargamella contreta. ¡Quin palir, Deu meu!

De sopte, al lluny, cap avall, reparí entre la brossa á un home que devallava ab una maleta á coll. Aquesta visió me va suggerir la idea d' un viatge, d' una ausencia penosa, de quelcom de inevitable y desconsolador. Pobre mareta meva! Era ella la que marxava?... Y ahont?... Aquell cap gris tan estimat, ¿havia d' apartarse del escalf dels meus pelons?... Y per qué separarnos?... Per qué?... Y mentres pesadament anava donant voltes á aquestas qüestions en la meva imaginació, notí que 'ns alansavam á una planura blavosa y emboyrada. Y la mare apretá 'l pas y jo també.

No sé per quins camins hi entrarem, pero lo cert es que al cap de no gayre estona eram al mitj de la planura y al devant d' una estació y d' una via de ferro-carril que 's perdía al lluny del lluny... En aquell mateix moment arribava 'l tren fent trontollar la terra. Allavors la mare m' abressá tota tremolosa y, soptadament, deslligantse de mos brassos, d' una córrugada se precipitá á dintre d' un vagó. Jo volguí entrarhi darrera d' ella, pero 'm mirá ab terror y, tancant la portella d' una rabalada, me va cridar: «No, no!...» Restí esglayat... Lo tren se posá en marxa, anaren desfilant 'ls yagons devant meu y oviri darrera de llurs finestras unas figuras encarceradas, unas caras pàlidas, uns ulls envidriats... Després... tot soletat... Vaig sentir una gota de gebra que rodolava al llarch de ma espinada y m' assaltá l' idea de la mort.

Aquesta idea clara, esborronadora, m' despertá. Tot aixó no havia sigut més que un somni; pero m' havia impresionat tant que m' afanyí á anàrmen del mas ahont lo havia tingut. Vaig tornar, donchs, á casa y (molts creuran que ho dich per produhir un efecte artístich, mes no es aixís) trobí á la mara malalta y la vegi finar al cap de pochos dias. Lo somni havia sigut una sugestió, un avis misteriós?... No ho sé; pero estich convensut de que avuy, com en temps del Hamlet, los cels y la terra amagan moltras cosas á la miopia del sabis.

J. RUYRA.

TRADICIÓ

Allá, dintre 'l bosch, en blanca caseta, ha fet lo seu niu la santa pobresa. Hi viuen un jay, un jay y sa gela:

si éll de sant té 'l cor, d' àngel lo té ella. Si éll está tulit, la noya es feynera y de pá pels dos los n' hi sobra sempre. Mes lo pá sobrer que 's perdi no dexen puig los aucellets ne fan grossa festa. Per ço es que, agrahils, pardals y queres, lo seu niu volgut prop la casa penjen, y quan al trevall marxa la donzella, lo cor del bon vell ab sos cants alegres; per ço es que al tornar del trevall la nena, pinçans y verdums, reys y cadernerres, trenant ses cançons alegres la reben.

Y allá, dintre 'l bosch viuen tan alegres la nina y 'l vell, que 'ls dos tan sols pensan: si ab la neta 'l jay, ab lo jay la neta.

De tal benestar lo diable 'n te enveja y un bell dematí d' un dia de festa, mentres vá, somrient la nina á la iglesia, al passar aprop de fonda cinglera, com galán fadrí devan seu presenta's:

— Gentil Marió, gentil Marieta; ¿hón vas tan malí? ¿hón vas tan lleugera? — Fadrí 'l bon fadrí, per favor dexeume, que á cumplir me'n vaig ab los Sants Preceptes y no fora á temps a Missa primera.

— Y allá ¿qué hi farás gentil Marieta? — Alcaré mos prechs á Deu y á la Verge, perquè á un pobre jay que 'n pobre caseta, per estar tulit pantejant se queda, d' avuy en molts anys viu lo puga veure.

— Per lograr açó no has d' aná á la iglesia, que ho pots conseguir si acás vols ser meva.

— Aixó fadrinet.... aixó.... no pot ésser.

— Donchs ara, per punt, ¿será, mal que 't pese!

— La Mare de Deu no ho voldrà per metre.

Del diable 'ls ulls apar que llampeguen; la nina, los seus, al cel los endreça, y va per fugir y ell lo pás li sega dihent. — Ja que tant fias en la Verge, si es que vols fugir de les grapes meves, tirat daltabaix d' aquesta cinglera.

Confiant en Deu se deixa anar ella, sense ferse mal arribant á terra; y en tant don mercés á Deu y á la Verge lo dimoni fuig tot gitant blasfemies. (†)

J. M. y G.

(†) Distingida ab accésit en lo primer certámen de Bienes.

SECCIÓ COMERCIAL

Mercat de Gerona del dia 2 de Juliol

Especies	Mesures	Pessetes
Blat	QUARTERA DE 80 LITRES	24'00
Mestall	"	20'00
Ordí	"	9'50
Ségol	"	15'00
Civada	"	9'00
Besses	"	17'00
Mill	"	17'00
Pañis	"	12'00
Blat de moro	"	16'00
Llobins	"	10'50
Fabos	"	14'50
Fabó	"	15'50
Fassols	"	46'00
Monjetes	"	30'00
Ous	Dotzena	1'25

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge 3. — La Preciosissima Sanch de N. S. Jesuchrist, Sta. Trifón y Heliodoro.

Dilluns 4. — St. Laureá; Sta. Isabel.

Dimars 5. — St. Miquel dels Sants, Sta. Zoa.

Dimècres 6. — St. Isafas, profeta y Sta. Dominica, y.

Dijous 7. — Sta. Fermi, Ot y Pelegri.

Divendres 8. — Sta. Isabel, reyna de Portugal; St. Procopi.

Dissapte 9. — Cirilo, St. Zenon y Sta. Anatolia.

Quaranta Hores. — En la iglesia de St. Martí.

Establiment tipogràfic de Pacia Torres. Gogoliana, 2.—Gerona

SECCIÓ LITERARIA

AVIS MISTERIÓS

No sabia pas quina hora era, ni tenia certesa de que los vespre ó matinada... Pero 'm semblava que no feya molt que m' havia llevat. Un ensopiment estrany, pesat, moribús, entorpiá 'l meu cervell... Al mateix temps sentia cert disgust fòndó, certa pena aclaparadora, mes no 'n podia recordar las causas. No 'm recordava de res, de res enterament. En va m' esforsava en escorcollar la foscor de la meva imaginació, cercanhi alguna no ben apagada remembransa... Era inútil... No lograva més que aumentar lo meu neguil, la meva fonda pena.

Lo dia era trist. Ensotrava 'l cel una nuvolada d' un gris fosch, que ab prou feynas deixava passar una claror esmortuhida.

M' esdevingué la sospita de que estava nevant y, pera assegurarment, vaig sortir á la finestra y escampí per defora la mirada de mos ulls térbols. Bella estona vaig haver d' estar pera convèncem de que no hi havia neu en lloch. Las mevas percepcions eran sordas y penosas... Mes quedí contemplant la negror de boscos, que s' estenia devant meu, y vaig pensar: son los boscos de Montnegre... Es que soch al mas. Y com si no n' estés ben segur, vaig repetirme en alta veu: «Si soch al mas Sabal».

Crequí que la soletat me sorprenia y vaig anar en busca de gent. M' encaminí á la cuyna, á una cuyna gran, negra, fumosa, ab lo pis de roca y terré y 'l sostre altíssim y de canyas ensutjadas. Allí, sota l' ample bógit acampanat de la remeneya, regí seguts en lo hanch escó al masover y á la masovera. Abdós estavan ab los brassos plegats sobre 'l pit, sense dirse un mot; serios, capbaxos y grochs, molt grochs. Pel moviment casi imperceptible de sos llavis compengui que resavan. ¿Seria un rastre de llágrimes la lluentor que serpejava per la galla de la masovera? Allí 's passava un gran disgust, un gran disgust que jo 'l sentia sacra que no 'n recordés los motius.

Mentres examinava aquella escena ab un esporugüiment inesplicable, notí en lo fons d' un corredor la figura esbelta, grave y melangiosa de la meva mare. Tota trasportada y malacabada, la simpática dama vingué cap á mí, m' abressá, y estampá en mon front un llarguissim peló. Sos llavis

SECCIO D' ANUNCIIS

SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA A BARCELONA Y FRANSA

De Gerona a Barcelona

	Mati	Tarde
Correu.	6'48	
Càrrega.	10'37	
Omnibus.		3
Ràpit.		5'09

Los trens correus y omnibus portan cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de càrrega de 3.ª y el ràpit de 1.ª y 2.ª.

De Gerona a Port-Bou

	Mati	Tarde
Omnibus.	8'39	
Càrrega.	12'43	
Mixta.	5'40	
Correu.	7'35	

Lo tren omnibus porta cotxes de 1.^a, 2.^a y 3.^a, el de càrrega y mixta 2.^a y 3.^a y el correu 1.^a y 2.^a.

LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS A GERONA

De Gerona a San Feliu

	Mati	Tarde
Tren de banyistes (Juliol y Agost).	5'09	
Correu.	8'54	
Mixta.	11'44	
Mixta.		3'22
Correu.		5'35

Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.

De San Feliu a Gerona

	Mati	Tarde
Correu.	4'32	
Mixta.	7'30	
Correu.		12'44
Mixta.		2'50
Tren de banyistes (Juliol y Agost).		5'40

Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.

LÍNEA DE OLOT A GERONA

De Salt (Gerona) a Amer

	Mati	Tarde
Núm. 2.	9'40	
Núm. 4.		3
Núm. 6.		6

Tots los trens portan cotxes de 2.ª y 3.ª classe.

De Amer (Gerona) a Salt

	Mati	Tarde
Núm. 1.	7'40	
Núm. 3.		1
Núm. 5.		4'30

Tots los trens portan cotxes de 2.ª y 3.ª classe.

ORDINACIONS

Pera Banyolas a las 9 y 11 matí (correu) y a las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y Casa Jandreta.)
 Pera Cassá de la Selva cada mitja hora (Pont de Pedra.)
 Pera Olot a las 11 matí (correu) y a las 6 de la tarde. (Fonda del Centre.)
 Pera La Bisbal a la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa, voltas d' en Rosés.)
 Pera Anglés, La Sella y Amer, a las 10 matí (correu.) Hostal de Miquel Boix (Plassa del Grà.)
 Pera Salt tot lo matí fins a las 6 de la tarde. (Pont de Pedra.)

Gran éxit en moltíssimas families d' Espanya

La gran sopa Purés marca Baget-Reus

Recomanan son us totas las eminencias medicas del mon, per esser la mes agradable, economica, alimenticia y mes facil de digirir. Ab l'ús constant d' ellas se conseguen mes facilitat en la digestió, fomenta la bellesa fisica y presta al cos un marcat caracter de lleugeresa y galanura. Lo poder nutritiu necessita de una materia asocada en los aliments y aquesta se troba en las sopas de PURÉS MARCA BAGET, que mantenen nostres humors en un saludable estat d' alcalicitat que preserva del reumatisme, gota diabetis y demés dolencias originals.

Las clases, avuy posadas a la venta son: *Purés de pessols verds.* — *Purés de fabas.* — *Purés de lletias.* — *Purés de fassols.* — *Purés de flor de arroz.* — *Purés de flor de cibada.* — *Purés de flor de sigrons turrats de Font de Saucó y la gran «salsa universal».*

PREUS DE VENTA

Un paquet que val pel públich un real, produeix de 7 a 9 plats de sopa, y un paquet doble, que val dos reals, produeix de 15 a 17 plats.

PUNTS DE VENTA EN AQUESTA CAPITAL

Don Benet Massot. — Plassa del Marqués de Camps.
 Ramón Lladó. — Carrer de Barcelona, núm. 7.
 Antoni Gruarmoner. — En Francisco, 4.
 » Llorens Massa. — Rambla
 » Emili Andrés. — Sta. Clara, 4.
 » Sebastià Alsina. — Mercaders, 20.

Representant exclusiu en la Provincia:

RAMÓN GISPERT. — GERONA

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redacció y Administració: Rambla de la Libertat 31

PREUS DE SUSCRIPCIO

1 pesseta trimestre	Estranger	1'50 pesseta trimestre
1'25 id.	Un número sol.	0'10 id.

Banch Vitalici de Espanya

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyas de segurs sobre la vida reunidas

Carrer Ample 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL **15 000.000** DE PESETAS.
 Reservas en 31. Desembre de 1896 . . . . . 9.235,908'05 pts.
 Capitals assegurats desde la fundació de las C.^{as} fins al 31 Dbre 1897. . . . . 203.-80,352'95
 Pagat per sinistres, pólissas vensudas y altres comptes fins igual data. . . . . 13.382,881'61

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribi Corominas — Carles Boadas

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Ayguia Minóxima vegetal pera tenyer lo cabell. No te rival en lo mon, perquè a més de sos efectes maravellosos, no toca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprenent específich, se usa en dita perruqueria.

3, Carrer de l' Argenteria, 5, entresol

GERONA

Son tinturas superiors

las que en Máximo fabrica: atenyintse ab elles, senyors un vell, troba sense esforços dona jove, gnapa y rica.

Tintura BISINA instantánea

CORREUS

Entradas

Madrid.	8'48 matí.
Barcelona.	8'48 m.
Franca	7'00 m. y 3'19 tarde
Puigcerdá y Ripoll.	5'30 m.
Olot y sa línea.	5'30
S. Feliu de Guixols	7'00 m. y 6 tarde
Amer y sa línea.	6'30 m.
S. Aniol y sa línea.	7'00 m.
Estanyol y sa línea.	7'00 m.

Sortidas

3'19 tarde.
7'00 matí.
8'48 m. y 8'00 nit.
11'00 m.
11'00 m.
9'00 m. y 6'00 tarde
10'00 m.
10'00 m.
10'00 m.